

การอ่านจับใจความสำคัญ

สื่อการสอนคุณครูจรรยา มาตย์งามเมือง

ใจความสำคัญคืออะไร

ใจความสำคัญ คือ แก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่น ๆ ในย่อหน้านั้นหรือสามารถเป็นหัวเรื่องของย่อหน้านั้นๆ ได้ และสามารถเป็นประโยคเดี่ยวๆ ได้ โดยไม่ต้องมีประโยคอื่นประกอบ ซึ่งในแต่ละย่อหน้าจะมีประโยคใจความสำคัญเพียงประโยคเดียวหรืออย่างมากไม่เกิน ๒ ประโยค

เรามาดูตำแหน่งใจความสำคัญ

ใจความสำคัญของข้อความในแต่ละย่อหน้าจะปรากฏดังนี้

๑. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้นของย่อหน้า
๒. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนกลางของย่อหน้า
๓. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนท้ายของย่อหน้า
๔. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้า
๕. ผู้อ่านสรุปขึ้นเอง จากการอ่านทั้งย่อหน้า (กรณีใจความสำคัญหรือความคิดสำคัญ

อาจรวมอยู่ในความคิดย่อยๆ โดยไม่มีความคิดที่เป็นประโยคหลัก) หลักการอ่านจับใจความให้เข้าใจง่ายและรวดเร็ว

หลักการจับใจความสำคัญ

๑. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน
๒. อ่านเรื่องราวอย่างคร่าวๆ พอเข้าใจ และเก็บใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
๓. เมื่ออ่านจบให้ตั้งคำถามตนเองว่า เรื่องที่อ่าน มีใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร
๔. นำสิ่งที่สรุปได้มาเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยสำนวนของตนเองเพื่อให้เกิดความสละสลวย

วิธีจับใจความสำคัญ

วิธีการจับใจความสำคัญมีหลายวิธี เช่น การขีดเส้นใต้ การใช้สีต่างๆ กัน แสดงความสำคัญมากน้อยของข้อความ การบันทึกย่อเป็นส่วนหนึ่งของการอ่านจับใจความสำคัญที่ดี แต่ผู้ที่ย่อควรย่อด้วยสำนวนภาษา และสำนวนของตนเองไม่ควรย่อด้วยการตัดเอาข้อความสำคัญมาเรียงต่อกัน เพราะอาจทำให้ผู้อ่านพลาดสาระสำคัญบางตอนไปอันเป็นเหตุให้การตีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนได้ วิธีจับใจความสำคัญมีหลักดังนี้

๑. พิจารณาที่ละย่อหน้า
๒. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดออกได้ เช่น ตัวอย่าง สำนวนโวหาร อุปมาอุปไมย (การเปรียบเทียบ) ตัวเลข สถิติ ตลอดจนคำถามหรือคำพูดของผู้เขียนซึ่งเป็นส่วนขยาย
๓. สรุปใจความสำคัญด้วยภาษาของตนเอง

สรุปสาระสำคัญการอ่านจับใจความ

สรุปสาระสำคัญการอ่าน คือ บทสรุปของเนื้อหาเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านจดจำได้ และนำไปใช้หลังอ่านจบแล้ว การสรุปสาระสำคัญคล้ายกับการย่อความ แต่มีใช้การย่อความ ซึ่งที่อาจเรียกได้หลายคำ อาทิเช่น ประเด็นสำคัญ ตะกอนความรู้หลักวิชา เคล็ดวิชา หรือความคิดรวบยอด โดยการสรุปสาระสำคัญจากการอ่านเป็นข้อๆ